

Handleiding docent - Meisjesbesnijdenis

Achtergrondinformatie voor de docent

Bij meisjesbesnijdenis (vrouwelijke genitale verminking) worden de vrouwelijke genitaliën voor een deel of helemaal verwijderd of op een andere manier beschadigd. Meisjesbesnijdenis vindt vaak plaats bij meisjes tussen de 4 en 12 jaar, maar ook na de geboorte of vlak voor het huwelijk kan het gebeuren. Welk deel verminkt wordt, hangt af van de wens van de ouder(s), het lokale gebruik in land van herkomst en de besnijder(st)er.

Mensen die meisjesbesnijdenis (laten) uitvoeren noemen verschillende redenen:

- Het vergroot de huwelijkskansen; beschermt de maagdelijkheid; geeft het meisje status; vergroot het seksueel genot voor de man; een onbesneden vrouw is onrein.
- Sommigen geloven dat de clitoris mannen impotent maakt, de baby kan doden tijdens de geboorte en dat meisjesbesnijdenis kinderziekten kan genezen.
- Geloof wordt ook vaak als reden genoemd. Echter stamt meisjesbesnijdenis van vóór het christendom en de islam. Het wordt niet in de Bijbel of Koran genoemd.

Tijdens en kort na de verminking kan meisjesbesnijdenis leiden tot extreme pijn, pijn bij plassen, bloedverlies, infecties, shock en zelfs overlijden. Op de langere termijn kunnen menstruatieklachten en urineweginfecties optreden. Ook chronische bekkenpijn, onvruchtbaarheid, littekenvorming en een vergrote kans op HIV/AIDS komen voor. Het kan invloed hebben op de bevalling, voor seksuele klachten zorgen en leiden tot posttraumatisch stresssyndroom.

Wat is meisjesbesnijdenis?

Animatie afspelen. Na vertoning kunnen deelnemers de eerste reacties geven.

Notities

Algemene vragen:

- Wat heb je gezien?
- Wat gebeurt er volgens jou?

Verdiepende vragen:

- Wat vind je van wat je zag? Wat vind je van het gedrag van de 'personen' in de animatie?
- Weet je wat de gevolgen zijn van meisjesbesnijdenis?
- Wat zou je doen als je dit ziet gebeuren?
- Heb je in de animatie iets gezien of gehoord waar je het niet mee eens bent? Zo ja, waarom ben je het er niet mee eens?

Woordgebruik

Notitie: Het woord 'vrouwelijke genitale verminking' kan voor sommige mensen zo confronterend zijn, dat een gesprek daarna onmogelijk wordt. Meisjesbesnijdenis klinkt minder veroordelend. Gebruik tijdens de les het woord meisjesbesnijdenis. Houd er ook rekening mee dat sommige vrouwen trots zijn op hun besnijdenis. Ze denken dat hun klachten horen bij het vrouw-zijn. Dit kan het moeilijk maken om erover te praten. Pas als zij begrijpen dat het slecht is voor de gezondheid, is een gesprek mogelijk over het niet accepteren van meisjesbesnijdenis. Wees u bewust van uw eigen opvattingen en gevoelens. Non-verbale communicatie kan grote invloed hebben op het verloop van het gesprek.

Wat zijn je rechten?

- Je hebt het recht om over je eigen lichaam te beslissen.
- Meisjesbesnijdenis is strafbaar.

Notitie: In Nederland zijn alle vormen van meisjesbesnijdenis verboden. Iedereen die het uitvoert of eraan meewerkt is strafbaar. Daders kunnen tot twaalf jaar gevangenisstraf of een geldboete van maximaal 76.000 euro krijgen. Dit geldt ook wanneer een Nederlands meisje in het buitenland genitaal verminkt wordt.

- **Ben je besneden? Je kan tot je 38ste aangifte doen bij de politie.**
- **Uithuisplaatsing door de rechter**

Notitie: Bij een dreiging van meisjesbesnijdenis kan de kinderrechter besluiten dat het kind uit huis geplaatst wordt.

Wat kan je doen?

- **Politie:**

Notitie: Bel 112 bij direct gevaar.

- **Dokter:**

Notitie: De dokter kan iemand die is besneden doorsturen naar een gynaecoloog, psycholoog of seksuoloog. Op verschillende plekken in Nederland zijn er nazorgsprekken speciaal voor vrouwen die zijn besneden. Verwijs door naar www.fsan.nl voor meer informatie.

- **Hersteloperatie:**

Besneden vrouwen kunnen een hersteloperatie krijgen. De dokter kan een doorverwijzing regelen.

- **Fatwa en 'Verklaring tegen meisjesbesnijdenis'**

In 2006 hebben religieuze leiders een fatwa (juridisch advies in de islam) uitgesproken waarin meisjesbesnijdenis verboden wordt. De fatwa kan van grote invloed zijn op de bewustwording bij de doelgroep. Ook is een 'Verklaring tegen meisjesbesnijdenis' beschikbaar. Hierin staat dat meisjesbesnijdenis schadelijk is voor de gezondheid en strafbaar in Nederland. Ouders kunnen de verklaring meenemen naar het buitenland en gebruiken om de druk van de lokale gemeenschap te weerstaan. De fatwa en de 'Verklaring tegen meisjesbesnijdenis' is in zeven verschillende talen te vinden op www.fsan.nl.